

[Iver Poulsen.]

vælgerne fastsætter valgmåden. Der er ikke noget at tage fejl af. Det, valgmåden skal sikre, er en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne. Spærrereglen forhindrer denne ligelige repræsentation.

Således kan i dag en bestemt anskuelse blive repræsenteret i folketinget, hvis ca. 10 000 vælgere slutter sig til den, men på den betingelse, at disse ca. 10 000 vælgere er bosat inden for et jysk amts grænser. Hvis derimod den samme anskuelse ikke er en lokal amtsbevægelse, men en landsbevægelse, som ikke har særlig tilslutning inden for et enkelt amt og derfor ikke kan samle 10 000 vælgers tilslutning inden for amtsgrænsen, kræves der mindst 60 000 stemmer, for at anskuelserne kan blive repræsenteret, hvis da ikke anskuelsernes tilhængere tilfældigvis er bosat således, at de inden for hvert af de tre områder, som valgloven opererer med — Jylland, øerne og hovedstaden — udgør netop det antal, som inden for hvert område kræves til opnåelse af et kredsmandat, hvilket i dag vil sige ca. 50 000 stemmer i alt, men fordelt på en ganske bestemt måde. Hvis man nu tænker sig, at der var tale om 2 forskellige anskuelser, vil det altså sige, at den ene anskuelse kan opnå repræsentation med et stemmetal på 10 000, medens der kræves mindst 60 000, for at den anden kan blive repræsenteret.

Det må da være indlysende, at der her ikke er tale om sikring af en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser hos vælgerne. Vi uafhængige er jo ikke de eneste, der mener, at spærrereglerne bringer valgloven i uoverensstemmelse med grundloven og altså er grundlovsstridige. Så vidt jeg husker, var det minister i den forrige regering, dr. Viggo Starcke, der her i salen udtalte, at valgloven var grundlovsstridig som følge af spærrereglerne, og den nuværende højtærede økonomiminister udtalte ved samme lejlighed, at valgloven i hvert fald ikke var i overensstemmelse med grundlovens ånd. Vort forslag tilsigter at få valgloven bragt i overensstemmelse både med grundlovens bogstav og med dens ånd.

Spærrereglernes praktiske virkning har vist sig meget uheldige, ja, helt urimelige. Hvis disse regler ikke var blevet indført i

1953, ville f. eks. de uafhængige med deres 53 000 stemmer have opnået 4 mandater i 1957. Imidlertid bevirkede spærrereglerne, at disse mandater gik med 2 til socialdemokratiet, 1 til de radikale og 1 til de konservative — og det havde jo ikke netop været de vælgers mening, som stemte på de uafhængige. Dette er med rette blevet kaldt mandattyveri; og tyveri bør naturligvis ikke tolereres, men stoppes. Endnu et grelt tilfælde vil jeg gerne nævne, fra 1957. Da blev kommunisten Alfred Jensen i Århus valgt på stemmer på de uafhængige. Så meningsløst kan det hele blive med disse spærreregler.

Da de 60 000 stemmer, som spærrereglen kræver for repræsentation, er et tilfældigt valgt tal og derfor af de politiske magthavere til enhver tid kan ændres til et andet, større eller mindre, men lige så tilfældigt tal, ønsker vi det tilfældige fjernet og erstattet med det saglige. Vi foreslår derfor, at ethvert parti, som enten har opnået et kredsmandat, eller som i hele landet har opnået mindst lige så mange stemmer som det gennemsnitlige antal gyldige stemmer, der i landet taget som helhed er afgivet pr. kredsmandat, bliver repræsenteret i tinget. Først da kan man tale om virkelig vælgerindflydelse og folkestyre, og dermed er der skabt ro og respekt om valgloven, for så er den i overensstemmelse med grundloven, og det må dog være aldeles afgørende.

Hvad angår det sidste forslag vedrørende bidrag til politiske partier, vil jeg sige, at når vi har ønsket om, at politiske partier ikke må modtage bidrag fra faglige organisationer, hvoraf medlemskab er rent fagligt betinget, er det, fordi mange organisationsmedlemmer gennem sådanne bidrag faktisk tvinges til at give økonomisk støtte til fremme af en politik, som de i mange tilfælde er modstandere af. For de fleste arbejdere er det jo f. eks. sådan, at betingelsen for at få arbejde er, at de er medlem af en fagforening, og når fagforeningerne så yder betydelige økonomiske bidrag til socialdemokratiet, vil det altså sige, at en betingelse for arbejde faktisk er knyttet sammen med pligten til at yde bidrag til et politisk parti, som vedkommende organisationsmedlem måske er modstander af. Sådanne betingelser for arbejde har ikke